

Stane:

... K 40—
... 20—
... 10—
... 5—

Ptu, ...
rolov ...
Rokopisi se ...

PTUJSKI LIS

Politično gospodarski tednik.

Štev. 10

Ptuj, 6. marca 1921

III. letnik

Našim naročnikom smo doposlali opomine za naročnino. Mnogi so se resnemu pozivu odzvali, mnogi ne.

Proti poslednjim bomo morali rabiti zadnje sredstvo — sodno pot. Krivi si bodo sami, kajti mi smo bilo zelo, zelo potrpežljivi.

Upravništvo.

Občinske volitve.

Časniki prinašajo vest, da se imajo v Sloveniji v kratkem vršiti volitve po volilnih imenikih, ki so veljali za volitve v ustavotvorno skupščino. Res je to najenostavnejša rešitev tega perečega vprašanja. Sestavljanje novih volilnih imenikov bi zahtevalo mnogo dela in časa. Vendar pa se mnogim godi krivica pri tem. Slišalo se je n. pr. da v neki občini niso bili vpisani kmečki sinovi, ki so še doma pri starših, češ da so „pod skrbstvom.“ Seveda so fantje sami tudi krivi, ker se niso pravočasno brigali, ali so vpisani ali ne. Toda to gre na račun njihove neizkušenosti. Ako je res veliko število tako izpuščenih, naj napravijo posebno vlogo na deželno vlado, ki bo posamezne izjemne slučaje morda upoštevala.

Splošna volilna pravica po propereu je nekaj popolnoma novega za naše občinske volitve. Stari volilni razreži izginejo. Majhno število bogatih posestnikov 1. razreda, večsah en sam veleposestnik-grajščak je volil tretjino občinskih odbornikov. Ti se bodo čutili prikrajšane, ker njihova davčna moč nič več ne šteje. Toda pomisliti morajo, da jim drugi pomagajo pridelati ta visoki davek, da je torej pravično, da pri občinski in državni upravi enakomerno odločujejo vsi, ki delajo.

Vendar pa obstoja pri prvih občinskih volitvah po splošni volilni pravici nevarnost, da zavladajo na občini ljudje, ki bi se premalo zavedali odgovornosti občinskega gospodarstva, ker sami le malo ali nič davka ne plačujejo. Takšni ljudje bi v eni upravni dobi lahko občino zakopali v hude dolgove. Zato se morajo zdaj stranke za občinske volitve drugače sestavljati kakor dozdaj. Ne sme en konec vasi nastopati proti drugemu („Dolenjci“ in „Gorenjci“), ne smejo se združevati v stranke volilci dosedanjih posameznih volilnih razredov, temveč združijo se naj vsi davkoplačevalci v eno stranko, ki bo skrbela, da se ne bo brez potrebe izmetoval občinski denar. Ta stranka mora pritegniti tudi posestniške sinove, ki še niso, pa kedaj bodo samostojni posestniki, da ti posestniški sinovi znabiti ne bi volili kakih komunistov. Tudi v kandidatno listo za občinski odbor se morajo vzeti bogati in revni, starejši in mlajši, da bodo vsi sloji zastopani.

A tudi stranke tistih, ki ne plačujejo nič direktnih davkov, se ni treba bati v občinski upravi. Ti bodo kontrolirali, da občinsko gospodarstvo ne bo preveč enostransko v korist samo bogatejših. Končno ima vsak

hlapec in vsak najemnik interes na tem, da so občinske ceste dobre, da je šola preskrbljena z vsem potrebnim itd.

Samo osebnega sovraštva in koristolovstva ne vlačite v občinske volitve. Pri javnih zadevah naj ne odločuje osebnost, ampak stvarnost!

Odgovor „Straži.“

Že leto dni se ponavljajo v mariborski „Straži“ na ptujske nektare vodilne slovenske osebe nizkotni napadi, kakršne smo svoj čas čitali v ptujskem nemčarskem Štajercu. Napadi so iz tite zviti, zlagani, pisec to ve, uredništvo Straže v Mariboru tudi ve, ali kljub temu ponavlja klevetanja iz prozorne-ga namena, da škodi dotičnim osebam.

V zadnji naši številki smo namignili na izvir dotičnih natolcevanj. Zganil se je tukajšnji minoritski samostan in njega prokurator, Franjo Vajda, nam je poslal dopis, v katerem v imenu vseh članov minoritskega samostana izjavlja, da nobeden izmed njih ni dopisnik Straže in pa nobeden n i k o l i ni pisal niti črke proti dr. Pirkmaierju ali pa inspiriral take napade. Krivico, pravi g. prokurator, smo storili njim s takim sumničanjem, naša dolžnost da je, naj jo popravimo.

Veseli nas ta dopis. Kaže nam, da je v našem minoritskem samostanu še nekaj čuta za pravičnost in dostojnost. Ko gospodje odklanjajo od sebe sumničenje, da bi bili kedaj celo samo inspirirali napade na vodjo okrajnega glavarstva, priznavajo s tem, da so ti napadi neosnovani.

Naš list je vedno dostojno pisal in ni nikomur hotel delati krivice. Ravno zato pa je moral tudi javno nastopiti proti blatenju nedolžnih oseb v Straži. Pri tem je bila njegova dolžnost, poiskati povzročitelje onih napadov in namignil je na samostan. Ali je bil v to opravičen? Mislimo, da popolnoma. Odgovarja namreč popolnoma duhu one klerikalne politične gonje, ki se goji v minoritskem samostanu.

Ko je kmalu po prevratu začela klerikalna stranka s podvojenjo močjo svojo strankarsko politiko, je našla svoje pribežališče baš v našem samostanu. Gospodje sami najbolje vedo, kdo je tisti zli duh, pred katerim morajo celo sami trpeti. Ni jim menda treba praviti, da se v samostanskih zidovih kuje klerikalna politika, ker raznovrstni obiski klerikalnih vodij to jasno pričajo. Pričajo to pa tudi redni obiski raznih domačih klerikalnih prenapetežev, priča samostan sam kot pribežališče vseh strogo klerikalnih organizacij, pod kojega krovom se vrše vsa strankarska zborovanja, vsi zaupni sestanki itd.

Tisti zli duh v samostanu ima razpredene mreže klerikalnih denuncijantov, ki mu točno in redno poročajo. Ako g. prokurator tega ne ve, naj vpraša na pr. na kazenski sodnji, kdo je denunciral slovenskega učitelja pri višjem šolskem in okrajnem svetu radi Orlov, in to popolnoma po krivici, kakor je dokazala sodna razprava.

Ali mu je znano, da je napadel pater

R. pred par dnevi sredi obljudene ulice mlade deklice, ki so se vračale iz telovadnice in jih le radi tega javno opljuval in sramotil s pfnj-klici, ker obiskujejo sokolsko telovadbo? Milo rečeno je tako početje — pobalinstvo, vredno zadnjega posurovelega pouličnjaka, ne pa patra v duhovski hačji. In takim ljudem je poverjena krščanska vzgoja naše mladine.

Vpraša naj druge vodilne naše osebe in zvedel bo še marsikak slučaj.

Pribito je torej, da je vodstvo klerikalne politike in vse klerikalne gonje baš v minoritskem samostanu. Po tem pa nosi moralno odgovornost za vso nepoštenost in krivico in podlest, ki jo prinašajo klerikalni listi, kakor „Straža“, baš to vodstvo. Saj se je uradništvu treba le obrniti do tega vodstva in izve resnico o napadih.

Ali naj mari pa uredništvo katoliških listov vedoma natolcujejo, lažejo, ljudem čast krađejo? Kako more potem pošten duhovnik, med ktere radi štejemo g. prokuratorja, v cerkvi vernike svariti pred obrekovanjem, na drugi strani pa priporočati „katoliške“ liste, ki tako nekatoliško blatijo čast poštenih ljudi?

V št. 23 od zadnjega pondeljka je Straža nakopičila samo v eni notici pod naslovom „Renegat — sokolski podstarosta“ toliko direktnih laži in tako podlih izmišljenih obrekovanj, da se gabi poštenjaku v obče odgovarjati na nje. Kdor pozna od vseh poznavalcev cenjeno rodbino železniškega kontrolorja Tancig-a, ima za ta napad le eno ime — lopovstvo.

Že kontrolorjevi stariši so sodelovali pri vsakem slovenskem pokretu, njegova mati je zbiralala slovenske narodne pesmi, kontrolor nam je deloval že pred vojsko v sokolskih društvih v Divači—Opatiji—Voloski in radi svoje narodne zavednosti moral pretrpeti marsikatero preganjanje. Ko še se klerikalcem niti sanjalo ni o Jugoslaviji, je že kontrolor Tancig dal krstiti svoje otroke na ime Branko, Ciril in Vlasta in ko so ljudje „Stražine“ baže hujskali na vojsko za germansko zmago, je on pošiljal celi čas vojske svojo deco v oddaljeno Ciril-Metodovo šolo, med tem, ko so drugi jemali svoje otroke iz slovenskih šol in jih dajali v utrakvistične ali italijanske šole. Njegova soproga je čista in pristna Krašovka, ki je v vsakem oziru zlasti pa, kar se tiče narodne zavednosti, lahko vzor marsikateremu klerikalcu. In ta Tancig je bil po Stražinih nazorih Schulvereinovec in Volksratovec, le še za tajnega svetnika Viljema so ga pozabili proglasiti.

Očitaj drugim, da ne očitajo tebi, to je nivo naših klerikalnih cunj, ker to niso več politični listi.

Radi popravimo krivico, ki bi jo komu storili, rajši ko Straža, ki noče prinesiti popravkov, ki ve, da so napadi na osebe drugega političnega prepričanja krivični, nastali iz osebne mrznje ali politične fanatičnosti. Prav pa bi bilo, da bi pošteni duhovniki začeli misijonsko delo krščanske resnice med takimi nestrpneži. Ako te izpreobrnejo h krščanskemu življenju in mišljenju, ne bo treba krivice trpeti njim, pa tudi ne tisoč in tisoč drugim poštenim kristjanom, katerim

sedaj na prav nekrščanski način krađejo dobro ime.

Duhovniška stranka in ženske — sedaj in nekdanj.

Danes se duhovniška stranka zavzema za žensko volilno pravico. L. 1889 pa je dr. Mahnič v „Rimskem Katoliku“ str. 403 pisal: „Kar se tiče žensk, je bilo vedno in vselej moje trdno prepričanje, da bi se jim jeziki vsaj za tretji del prirezali in bi jih vse doma pozaprlji mej štiri zidove in jim glavo vklebali v natvezavnico, da bi se ne mogla nobena dvanajst mesecev ozreti ne na levo ne na desno.“ Ista stranka, katere duševni oče je dr. Mahnič, pošilja danes ženske v ljubljanski Mestni dom razgrajati proti predavanju za narodno vero. To je že zadnja karta, katero izigrava ta stranka. Ko je pred 30 leti Katoliško politično društvo začelo delovati med slovenskim ljudstvom in je dobivalo vedno več pristašev, so se mnogi ljudje bali za bodočnost slovenskega naroda. Prevdati misleci pa so rekli: nič ne de, naj le organizirajo ljudstvo! Ko se bo organizirano ljudstvo zavedlo svoje moči, bo samo izvrlo Šusteršiča in njegove priganjače. To se je tudi zgodilo po svetovni vojni. Sedaj duhovniška stranka stavi edino svoje upanje na ženske in popolnoma pozablja stari katoliški izrek: „taceat mulier in ecclesia“ (žena naj molči v cerkvi). A tudi v tem upanju na ženske se bo varala. Vsako razširjenje političnih pravic ima za posledico večjo politično zrelost prebivalstva. Pri napredovanju izobrazbe morajo nazadnjaške stranke vedno bolj propadati. Dr. Mahnič je videl dalje nego njegovi učenci in današnji voditelji njegove stranke. Kdor želi napredovati ljudstva, naj se ne boji razširjenja političnih pravic, toda skrbeti mora za dobro izobrazbo, da bo ljudstvo znalo pametno izrabljati svoje pravice.

Gospodarstvo.

Čebelarškim podružnicam Spodnje Štajerske! Poverjeništvu za kmetijstvo je že v teku preteklega leta vposlalo vsem čebelarškim podružnicam potrebne tiskovine z naročilom, da popišejo vse čebelarje in število čebelnih ljudstev, poslednje po sorti panjev. Mnogo podružnic temu pozivu še dosedaj ni ugodilo, zato se s tem potom še enkrat opozarjajo, da za ostale podružnice izvršijo v najkrajši dobi popisovanje po zahtevi vposlanih tiskovin. Ako so se kateri podružnici tiskovine izgubile, ali jih ni dobila, naj jih zahteva od čebelarškega odseka poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

Ali smemo grobati v vinogradih po starem načinu? Ne da se tajiti, da je nadomeščanje izumrlih trt v starejšem vinogradu precej težavno in da je navadno grobanje v tem slučaju najpreprostejši in najlažji način izpolnjevanja praznih prostorov. Vendar tako grobanje ni umestno, ker se ž njim vrnemo v čase, ko je vladala trtna uš in kdor groba po starem načinu, bo moral prej ali slej znova obnovljati svoje obnovljene gorice. To bo pa stalo v prihodnje nekoliko več, ker so delavci vedno redkejši in dražji. Take grobanice sicer prve čase močno rastejo in tudi rodijo kakor hitro pa poženejo korenine, oslabi ameriška podlaga, ki jih je do teh dob hranila in sčasoma odprhni. Sedaj pa ima trtna uš lahko delo in grobanice prično vidoma hirati ter zginejo v kratkem. Kar poprak lahko groba le tisti, ki ima itak namen iz kateregakoli vzroka zopet prenavljati svoj vinograd. Drugi pa naj le nadomeščajo preminule trte na ta način, da zasadijo na prazne prostore prav lepe in zdrave divjake-korenjake, katere je potem cepiti na zeleno in pogrobati. Pred dosajanjem je skopati v jeseni ali tekom zime globoke in 1 m v kvadratu široke jame, da zemlja dobro premrzne. Je to nekako rigolanje

v malem; te jame je pred sajenjem zopet napolniti. Pri sajenju pa naj se ne varčuje z dobrim kompostom, ki naj bo star in večkrat prekopan, torej fini, kakor šnofanec. Dosajenje se ima torej vršiti s posebno skrbnostjo, kajti težko je, kakor že om-njeno spraviti v starejšem vinogradu dosajence na noge. Tudi poznejša oskrba teh dosajencev mora biti vestna. Zatirati je pravočasno plevel. Na zeleno cepljene dosajence je večkrat poskropiti z apnenogalično raztopino, da lahko dozoré in jih ne uniči peronospora.

Vinarski inštruktor Zupanc.

Dopisi.

Za Dijaško kuhinjo v Ptuj se je nabralo v veseli družbi Žnidarič-Sparl v Veličanih 58 K. **Jugoslovanska Matica, podružnica Ptuj** vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši v sredo 16. marca ob 20. uri zvečer v spodnjih prostorih Narodnega doma po sledečem sporedu: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Odbor.

Nekaj za invalide. Poverjeništvu splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot je vendar enkrat dobilo prostor za pisarno, in sicer v Prešernovi ulici št. 26 nasproti drž. gimnazije v Ptuj. Opozarjajo se vsi vojni invalidi, ter vdove in sirote, da pristopijo v to organizacijo, člani in članice pa naj plačajo zaostalo mesečnino. Kdor je v zaostatku za šest mesecev, se bode izključil in morebitnih posledic si bode sam kriv. Za poravnanje zaostale mesečnine je še do 31. marca t. l. čas, po 31. marcu 1921 se bode moral izključeni član na novo dati vpisati in plačati tozadevne pristojbine, izgubi pa pravico do že vplačanega zneska. Torej ne prenišljajte dolgo, ampak pristopite, plačajte v naši pisarni, ki je odprta vsako sredo, petek in nedeljo od 9.—12. ure predpoldne. Obenem se naznanja p. t. občinstvu, da se je na zabavni veselici v gostilni g. M. Zupančič dne 6. m. m. v prid vojnim invalidom, vdovam in sirotam nabral čisti dobiček 1124 K. Od tega zneska je že izplačano invalidu Roškarju Francu, Tiboljci št. 44 150 K kot pripomoček za nakup zdravil, Kiklu Janko-tu 70 K, voj. vdovi Tomanič Julijani Sp. Breg št. 50 150 K, ter Vrtnik Ani, Rogoznica št. 14 100 K. Zato izreka gori omenjeno poverjeništvu vsem darovalcem in udeležencem najiskrenejšo hvalo. Prosi se za prihodnjič zopet tako.

Ptujsko sejmsko poročilo. Dne 1. t. m. se je prignalo na živinski sejem v Ptuj 581 govedo živadi in 240 konj. Cene so se gibale in sicer: (1 kg žive teže) I. vrsta debeli voli 15—16 K, II. vrsta 13—14 K, III. vrsta 9—12 K. — Na svinjski sejem 2. t. m. se je prignalo 239 svinj. Cene so se gibale med 22—28 K za 1 kg žive teže. Mesarji se vedno kupcem tožijo, da morajo kmetom živad drago plačati in imajo zgubo. Zdaj vidimo, kake so cene! Mestno tržno nadzorstvo.

Ljudsko štetje in materni jezik. Pred ljudskim štetjem smo opozorili nato, da se ne zapisuje več občevalni jezik kakor v Avstriji, temveč materni jezik. Pa pri nekaterih ljudeh dobra beseda ne zaleže. Naštel se je v Ptuj več Nemcev kakor v Celju, ki ima dva in pol tisoč prebivalcev več. S tem je dokazano, da je nemčurska zagrizenost v Ptuj najhujša. Površno pregledovanje popisnic je pokazalo, da je mnogo ljudi neresnično zapisalo nemški materni jezik. Najbolj kričeči slučajji so se naznanili politični oblasti in dotičniki naj posledice pripisujejo svoji nemčurski trmi!

Sokolska telovadba in vera. Minister prosvete je odredil, da se v šolah uvede sokolska telovadba. Proti temu pišejo nekateri listi ogorčene članke in katoliški škofje so baje protestirali. Kaj ima telovadba opraviti z vero! Kaj je škodljivega na sokolski telovadbi? Saj je vendar katoliško telovadno društvo „Orel“ tudi povzelo sokolsko telovadbo, ker si njegovi organizatorji niso mogli izmisliti boljše. Za časa Avstrije se je v šolah gojila

turnerska telovadba, učitelji telovadbe v Ptuj Celju, Mariboru itd. so bili najhujši propagatorji za nemški Turnverein in agitatorji „proč od Rima.“ Pa nikdar niso slovenski škofje protestirali proti njim. Zdaj pa protestirajo proti telovadbi po narodnem sokolskem društvu. Med svetovno vojno so naši škofje pozabili 5. božjo zapoved: „Ne ubijaj!“ Nič niso protestirali proti vojni, ki je bila veliko nepretrgano kršenje te božje zapovedi. Ker med vojno niso pokazali krščanske ljubezni, jim tudi ti protesti ne bodo vrnilili ljudskega zaupanja, ker tudi ti protesti ne izvirajo iz krščanske ljubezni, ampak iz političnega sovraštva.

Ogenj. Dne 21. p. m. zvečer nastal je v senjaku Adolfa Šramke v Budini ogenj. Zgorel je omenjeni senjak in v istem se nahajajoče seno in koruznica. Škoda znaša 2600 K. Požar je bil povzročen po zlobni roki. Storilec se še ni dognal.

„Straži“ v odgovor. Na nesramne in podle napade v št. 23 mariborske „Straže“ odgovarjam na kratko: „Jugoslovanski matici podarim znesek 1000 K za vsak slučaj narodne nezavednosti, katerega mi more dokazati nesramni dopisec Straže. Odtrgal bodem rad ta znesek od ust sebi in otrokom, katere bodem vzgojil tako, da bodo vedeli, kdo je na tak način blatil očetu neomadeževano narodno čast. Torej začnite z delom za narod in pomagajte obrambnemu društvu do par tisoč kron.“ Tancig.

Bankovci po 40 kron (10 dinarjev) se do sedaj sploh še niso ponarejali ter tozadevnih falzifikatov do danes noben denarni zavod še ni konstatiral. Na levi strani nahaja se serija, na desni številka dotične serije. Vse 40 kronske banknote razdeljene so v 999 serij in vsaka serija ima 100.000 števil ozir. bankovcev. Že od nekdanj je pri bankovcih navadno, da imata serija in število iste toliko števil natiskanih, kolikor jih mora imeti najvišja serija in število iste. Ker je 999 serij in 100.000 števil vsake serije, torej ne more noben bankovec imeti natiskano na levi strani manj kakor 3 številke in na desni ne manj, kakor 6 števil (999 ima 3 številke in 100.000 ima 6 števil.) Serije od 1—99 imajo pa samo 2 številki, vsled tega je potrebno, čisto naravno, pred vsako tako serijo natisniti po jedno 0, torej n. pr. pri seriji 21 bode natisnjeno 021, pri 27 pa 027 itd., ker morajo ravno povsod stati 3 številke. Isto velja seveda tudi za desno stran, za število serije, kjer stoji skoraj pred vsakim številom po jedna 0 ali pa še več, to pa vsled tega, ker se nahaja med vsemi bankovci po 40 samo 999 takih, ki bi ne imeli spredaj ničle, ker število ne gre nikjer čez 100.000. Bankovci po 40 kron, ki so sedaj v prometu, so torej brezizjemno vsi pravilni, o čemur se ljudje lahko prepričajo s tem, da jih vsi uradi sprejemajo, brez ozira na to, če se pred serijo nahaja 0 ali ne.

Hausherrnverein v Ptuj. Kar je res, je res, mi napredujemo, odkar smo si ustanovili lastno in narodno državo, v kateri lahko vsak svobodno kvasi po svojih principih in svojem — žepu. V tem oziru smo tako napredni in vzvišeni od drugih, da jih niti ne povohne naš še tako reakcijonarni cucek. Tega so se zavedali tudi naši „Hausherrni“ na svojem zborovanju preteklo soboto in ker je naš jezik po njih mnenju še preveč barski, se je švabarilo, bojda na željo tukajšnjega „trgovca in Hausherra“ F. C. Schwab, ki je gotovo najzagrizenejši potomec iz „Schwabenheima“, kakor prej tako še sedaj, čeravno je bilo sklicano zborovanje od slovenske strani. Ko je g. Čuček „eröffnu“ in konstatiral, da se od uradnikov in dohtarjev danes ne more pričakovati ničesar, F. C. Schwab pa blaženo prikimal, je povzel besedo g. Fröhlich kot slavnostni „Hanswurst“ specijelno naročen iz Ljubljane za to „Sitzung.“ In gospodje se niso zmotili. Ljubljanski klobasar je lomil tako švabščino, da so zadnji pravi švabi zbežali iz Zupančičeve kuhinje, g. „Hausherr“ pa se držali, ne za trebuhe, ampak za — glave. Priznavamo, da je težko biti danes hišni gospodar, kar so mu

vzete skoraj vse pravice in je prav, če išče odpomoči v stanovski organizaciji. Da pa bi si polnili še danes nekateri svoje žepe celo na račun naše narodnosti, to bomo vedeli prihodnjic prepričati in če ni druge pomoči še ubožnejše pare — najemjemalci. Sapienti sat! —

„Straža“ in naš stanovanjski urad. Že večkrat je ptujski dopisovalec napadal v Straži naš stanovanjski urad in po svojem reševai stanovanjsko vprašanje v Ptuj. Dovolimo s tudi mi enkrat vprašanje, kako je to mogoče, da stanuje še danes obitelj bivšega tajnika tukajšnjega glavarstva v Ptuj, med tem, ko je ta že davno prestavljen v Murško-Soboto, tukajšnji nastavljenec pa ne morejo dobiti stanovanja? Ob enem vprašamo našo vlado, ali imamo res toliko uradnikov in tako polne blagajne, da lahko dobiva ta tajnik neprestane dopuste, da lahko postopa po Ptuj in zbira novice za neosnovane napade v klerikalnih listih?

Izpremembra klasifikacije v srednjih šolah. Poverjenišvo za uk in bogočastje v Ljubljani je odpravilo klasifikacijski kalkul „vobče sposoben“, ki se je dajal, ako je imel dijak v nižjih 4 razredih samo en „nezadostno“ iz katerega jezika, matematike ali iz geometrijskega risanja. Znaprej torej dijaki z enim nezadostnim iz omenjenih predmetov ne bodo mogli napredovati v višji razred, temveč bodo morali po počitnicah delati ponavljalni izpit. To velja že za tekoče šolsko leto. S tem je odpravljeno polovičarstvo, katero je l. 1908 vpeljalo avstrijsko naučno ministrstvo, da je dijak z enim nezadostnim mogel priti v višji razred in tam s svojim neznanjem zadrževati ves razred.

Gradiše. Poročamo, da v Gradiščah nismo našli zlatega in srebrnega denarja pri pokojnem očetu, kakor je bilo pisano v prejšnji številki tega lista. Otroci.

Kultura tobaka v Sloveniji. Prijav za kulturo tobaka prispelo je do 23. februarja tukajšnji tobačni tovarni iz 29 občin, ki so priglasile 160 sadivcev s 450.000 sadikami, kar odgovarja približno 20 oralom zemlje. Z zadovoljstvom beležimo, da je doslej prispelo največ prijav iz Štajerske. Manj zadovoljive so prijave iz Dolenjske in Prekmurja. Morebiti popravijo to prijave prihodnjih dni. Opozarjamo pa, da se prijave za sajenje tobaka morajo zaključiti in tovarni v Ljubljani doposlati do konca tega meseca. Opozarjamo nadalje, da se bo vsak nasad tobaka, ki ne bo prijavljen in oblastveno dovoljen, uničil in bo lastnika zadela visoka kazen. To velja tudi za najmanjše število sadik. To se opetovano razglašča, da ne bo pozneje praznih izgovorov. Interesente opozarjamo, da se bodo tobačni nasadi zavarovali zoper nastalo škodo po toči. Način zavarovanja bo na kratko popisan v navodilu, ki ga vsebuje dozvola, katero dobi vsak prijavljeni sadivec v roke. Veščak za tobačno kulturo je že izbran in nastopi v kratkem svojo službo v Ptuj. Njegova glavna naloga bo letos, da praktično podučuje producente na licu mesta o vseh fazah tobačne kulture.

Vojaški begunci. Vedno česče se pojavljajo slučajji vojaških begunccev tudi na Slovenskem. Od neodgovornih hujskačev zapeljani vojaki pobegnejo iz vojaške službe in se vračajo mnogokrat domov, ne vede, kakšne težke posledice povzročajo za sebe in svoje, če jih ti skrivajo pri sebi. Ako jih zasači vojaška ali civilna oblast, se kaznujejo po vojaškem kazenskem zakoniku z večletno ječo. Ampak tudi tisti, ki vojakom nalašč pomaga pri begu, se kaznuje po § 97 srbskega kriminalnega zakonika, ki velja sedaj tudi za Slovenijo, z ječo do 3 let. Zato resno svarimo vse prebivalstvo, naj vojaškim beguncem ne daje potuše s tem, da jih skriva. Posebno velja to o njegovih rodbinskih članih. Po členu 12, odst. 3, zakona o ustroju vojske, ki velja od 19. avgusta 1919 tudi za Slovenijo, je hišni gospodar dolžan prijaviti vsakega vojaškega begunca županstvu; to je dolžno, da ga takoj obvesti njegovi komandi. Ako hišni gospodar tega ne stori tekom 24 ur ali da ga župan ne odvede na komando, se

kaznujejo vsi, ako ne poseže vmes še kazensko sodišče, v denarju z globo od 50 do 300 dinarjev, odnosno z zaporom od 10 do 30 dni in se ta kazen takoj izvrši. Dolžnost vsakega državljanca, ki je za vojaško sposoben, je v vsaki državi, da to vojno službo pošteno odsluži in s tem pomaga svoji domovini. Ako imajo vojaki pritožbe radi ravnanja z njimi, naj jih javijo svojim predstojnikom, ki jih bodo, ako so upravičene, gotovo upoštevali, sicer pa se je treba v vojaški službi premagovati in se podvreči strogi disciplini. Pričakujemo od treznosti in pametne uvidnosti ljudstva, da vsa ta dejstva upošteva in da že v kali zatire vse poskuse, oslabiti vojaško moč naše domovine.

Pukovska okružna komanda v Mariboru naznanja, da sprejme letos konjeniška podoficirska šola v Subotici 140 mladeničev. Natančne podatke da okružna pukovska komanda v Mariboru. Termin za vlaganje prošenj je določen do 15. marca 1921.

Nezaupnica mladine župniku Podplatniku na Polenškaku. G. župnik na Polenškaku je vedno in vedno šikaniral svojega učenca T. pri veronauških urah. Podil ga je vsakokrat domov, mu dajal najslabši red in vse radi tega, ker je brat fanta njegov političen nasprotnik. Dne 17. februarja je imel spet uro veronauka in ob tej priliki je dal med učenci na glasovanje, kedo je za to, da se odstrani T. iz razreda. Noben fant se ni javil, vzdignile so samo tri deklice razreda roke. Ko je župnik videl to nezaupnico svojega razreda, je zgrabil klobuk in sam odšel iz šole. Žalostno, da tira župnik politiko v šolo in ni čuda, če vara peša.

Ogenj. Dne 27. p. m. opoldan nastal je v gozdu grajščaka pl. Georgevič-a na Grabah požar. Zgorelo je približno 4—5 oralov mladega gozda. Škoda še ni ugotovljena. Sumi se, da je požar nastal po nepredvidnem ravnanju z vžigalicami od strani kadilcev.

Najnovejše vesti.

Razkralj Nikita umrl. V torek, 1. t. m. je v Antibesu blizu Nice umrl črnogorski kralj Nikita. Rodil se je 7. oktobra 1841. Vladal je nad 50 let. Med svetovno vojno je moral zapustiti svojo deželo, v katero se ni več vrnil. Zakaj po svetovni vojni se je združila v našo Jugoslavijo.

Razno.

Razglas. Trošarine prosta zganjekuha za domačo potrebo. Člen 117, točka 6 trošarinskega pravilnika določa, da „kdor hoče prodati izvesten del žganja, ki ga je trošarine prosto skuhal za domačo potrebo, ga sme prodati samo, če to prej prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole in če pri pristojnem davčnem uradu plača trošarino za ono količino žganja, ki ga hoče prodati.“ D gajajo se slučajji, da oni, ki trošarine prosto kuhajo žganje za domačo potrebo, si izposojujejo žgalne priprave in za to izposojenje plačajo posestniku žgalnih pripravne v denarju, ampak z žganjem, katerega so trošarine prosto za domačo potrebo skuhal, Ker se tako dejanje žganja mora smatrati za prodajo, se ima v vseh takih slučajjih postopati po gori citirani naredbi trošarinskega pravilnika. Ako pa bi oni, ki na ta način kuhajo žganje, ne bi plačali trošarine za ono količino žganja, katero morajo po pogodbi dati za uporabo izposojene žgalne priprave posestniku, se bode proti tistim postopalo po odredbi čl. 116, točka 7 trošarinskega pravilnika, ki določa, da se taki slučajji kaznujejo s štirikratno do osemkratno trošarino, ki pripada na žganje, prodano zoper te predpise.

Kardinalom bo glasom poročil iz Rima poleg drugih imenovan tudi zagrebški nadškof dr. Ante Bauer.

Pismo, ki je romalo 50 let. Začetkom l. 1871 je poslal tskratni lastnik založništva A.

Nack & comp. v Berlinu pismo nekemu znancu v Liverpool. To pismo je zdaj ravno po 50-letnem potovanju bilo vrneno odposiljalcu s pripombo, da ga ni bilo mogoče dostaviti naslovniku. Ovoj pisna je dobro ohranjen, tudi znamke.

Mutec spregovoril po 16 letih. V Dalmaciji je zbolel pred 16 leti neki Joso Hagalj na legarju ter popolnoma izgubil dar govora. Pred par dnevi je mož spet obolel na legarju. Za časa bolezni pa je začel na veliko začudenje svojcev izgovarjati posamezne besede in bolj ko se je bližala bolezen koncu, tem razločnejše je govoril. V par dnevih se mu je dar govora zopet povrnil.

V votlem drevesu zmrznila. V gorovju blizu Solnograda so našli te dni mrtvo truplo neke neznane, okrog 40 let stare ženske osebe čepeti v votlem drevesu velikanske smreke. Očividno je nesrečnico zasačil vihar, vsled česar je šla iskat zavetja v votlo smreko, kjer je zmrznila.

Trbovlje — tretja največja občina v Sloveniji. Trboveljska občina obsega trboveljsko dolino in Hrastnik. Dolini sta zelo ozki in se vlečeta od severa proti jugu 1½ ure na dolgo, kjer končata ob južni železnici pri obeh železniških postajah enakega imena. V celi občini je popisovalo 26 popisovalcev, ki so imeli 40 popisnih krogov. Fritegnili so se temu važnemu delu vsi učitelji, kaplani in rudniški ter občinski uradniki. Vsega prebivalstva je 16.042. Slovencev 15.575. Nemcev 274. Srbohrvatov 99. Drugih Slovanov 67. Italijanov 8. Madžarov 14. Arnavtov 3. Druga 2. Skupaj 16.042. Moških je 8679, ženskih 7363. Po številu prebivalstva torej prekašata Trbovlje le Ljubljana in Maribor.

Nova tvornica za izdelovanje kravat in gumbov. Tvornico za harmonike v Slov. Gradcu, ki je bila last g. Ljubca, je kupil Angel Hribar ter jo preuredil v tvornico za izdelovanja kravat in gumbov.

Vprašanje odtegnitve kronskih novčanic po 1, 2 in 10 kron iz prometa, se mora v glavnem smatrati za dovršeno. Spuščajoč v promet količine drobnega kovinskega denarja, je ministrstvo za finance odtegnilo iz prometa znaten del kronskih bankovcev. Definitivno se vzamejo ti bankovci po 25 par (novec, vreden 1 krono. Kovani drobiž se spušča te dni v promet na Hrvatskim, v Sloveniji in Vojvodini. Šele ko dospe zadostna količina kovanega drobiža in bo zadoščeno potrebam tudi po ostalih krajih, v katerih cirkulirajo drobni kronski bankovci, se razdeli kovani drobiž po Srbiji in južnih delih države. Minister za finance je prejel te dni 4 vagone kovanega drobiža (825.000 komadov po 25 par, a ostalo po 10 par.) Glavni državni blagajni so izdane že vse potrebne odredbe, tako da se že danes začne z izdajanjem kovanega drobiža v Beogradu. Najprej bo razdeljen drobiž po 10 par, a kmalu mu bodo sledili novci po 25 par.

Važno za mojstre in pomočnike kovinskih obrti. Na prošnjo deželne zveze obrtnih združenj v Ljubljani priredi poverjenišvo za uk in bogočastje na deželni obrtni šoli v Ljubljani v času od 1. aprila do 30. junija 1921 strokovni tečaj za železninarje, ki bo pristopen mojstrom in pomočnikom kovinskih obrtov. Pouk bo trajal vsak dan 6 ur in bo obsegal poleg strokovnih predmetov tudi računstvo, kalkulacijo, spisje in knjigovodstvo. Najmanjše število udeležencev naj bode 25, največje 40. Stroške tečaja, to so izdatki za učne honorarje in za najpotrebnejša učila bo prevzela naučna uprava. Za vse druge izdatke kakor n. pr. za hrano in stanovanje, bodo morali obiskovalci tečaja skrbeti sami. Mojstri in pomočniki kovinskih obrtov, ki bi se radi udeležili tečaja, naj priglase svojo udeležbo z natančnim naslovom in bivališčem do 15. marca t. l. Zvezi obrtnih združenj v Ljubljani. Udeležence se bode upoštevalo brez ozita, ali je mojster ali je pomočnik.

Avtomobilni promet Maribor-Radgona. Vlada je dovolila od „Jugoslovanske banke“ osnovani družbi monopolno koncesijo za avtomobilni promet Maribor-Radgona, ki se pozneje razširi v Prekmurje.

Moški v ženski obleki. Nedavno so prijeli na mariborskem glavnem kolodvoru ob priliki carinske revizije neko sumljivo damo v elegantni obleki. Po natančni preiskavi so dognali, da je omenjena dama — moškega spola. Omenjena „dama“ mlad moški v 20. letu, je izpovedal, da je prepotoval v ženski obleki več držav. Možakar je bajé sin nekega lampista, ki je svojčas služboval v Divači. Policija ga je izročila sodišču.

Za tri milijone zlata. Ob priliki železniške nesreče v Felixdorfu. Avstrija, kjer se je smrtno ponesrečilo 40 oseb in je bilo 60 oseb ranjenih, so se izvršile razne tatvine. Bogastvo, ki so ga potniki brzovlaka vozili s seboj, je bilo toliko, da so uradno na mestu nesreče ugotovili množino zlata, vredno tri milijone.

Pozor! Nizke cene! Pozor!

Naročila točno izvršena.

Ustanovila se je pri Sv. Barbari v Haložah
„PLETARSKA DELAVNICA“

katera izvršuje sledeče pletenine:

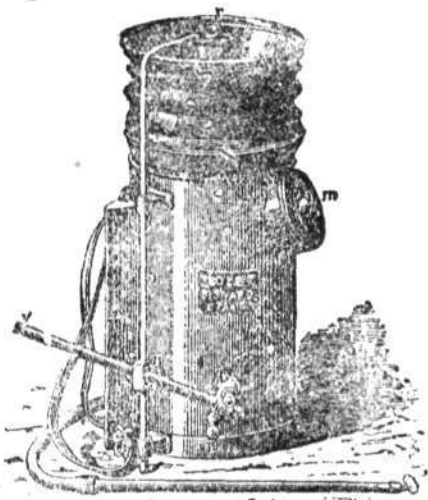
velike in male potovalne kovčke, razno pleteno pohištje, mizice za cvetlice in ročna dela, košare in sedeže za vozove, gospodarske jerbaze, košare za pošiljanje sadja itd. Za obilna naročila se priporoča slav. občinstvu

Marija Petrovič, plet. mojstrinja
SV. BARBARA V HALOŽAH.

Marljivega učenca

s primerno izobrazbo in pridnega zanesljivega
konjskega hlapca
za stalno službo se sprejme takoj v veletrgovini ALOJZIJ SENČAR, PTUJ.

Za vinogradnike.



Brizgalke

za peronosporo popravi po ceni klepar
A. Majcen, Ptuj, Hrvatski trg 1. Tam
se dobivajo tudi nove brizgalke.

Vsled čiščenja kotlov

v mestnem kopališču ostane isto zaprto od
ponedeljka dne 7. marca do nedelje dne 14.
marca 1921.

Mestna uprava Ptuj, dne 20. febr. 1921.

Vladni komisar: Senčar.

Več tisoč cepljenih trt

Trte različne sorte, cepljene na R. P., tudi korenjaki na R. P. in bela šmarnica korenine. Cepljene trte prve vrste komad 4 K, korenjaki komad 2 K in šmarnica komad 1-50 K proda FRANC HORVAT, trsnicar in posestnik, Mostje, p. Juršinec.

Trgovski prostori

v hiši mestnega magistrata, Florijanski trg 1 v Ptuj, dosedaj trgovina z železnino, se oddaja v najem. Tozadevne ponudbe je nasloviti do 20. marca 1921 na naslov „Mestna uprava Ptuj.“

Mestna uprava Ptuj, dne 1. marca 1921.

Vladni komisar: Senčar.

Učenec

priden in pošten, z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejme pri g. M. Zamuda, slikarju in pleskarju v Ptuj, Prešernova ulica št. 21.

Služba bolniške strežnice

se razpisuje s 15. marcem v Mladiki v Ptuj. Tozadevne prošnje se morajo vposlati do 10. marca na naslov Mestna uprava Ptuj.

Stavbna družba TREO & DRUGI
stavbno podjetje Ptuj

se priporoča slov. občinstvu za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela.

Pisarna: Dravska ulica 1.

JEDILNO SOL belo nemško

v vrečah, kakor tudi

industrijsko sol, sladkor, bučno olje itd.

Zahtevajte cene!

oddaja po najnižji ceni

Zahtevajte cene!

TVRDKA ANTON TONEJC IN DRUG, MARIBOR.

Lepa vrhna suknja

za spomlad se proda. Cena 1000 kron. Kje, pove uprava lista.

Eden hlapec za konje in eden za govejo živad

se takoj sprejmeta. Kje, pove uprava lista.

Gonilni jermeni

za stroje iz la usnja, v širini 40—200 mm v zalogi pri Ivanu Kravcu, sedlarju v Mariboru.

Otročji voziček

za sedenje, se takoj kupi. Naslov pove uprava lista.

Ključavničarski vajenec

zdrav in močen, z dobrimi šolskimi spričevali, se sprejme pri mojstru Stanislav Schmid, Strass, Stmk. Prehrana in stanovanje istotam.

Poljedelske stroje

vseh vrst kakor: domače, snažilne, sadne, mline, trijere, stroje za luščenje koruze, repo- in krmoreznice, črepalnice, peči, decimalne tehtnice, pluge, brane in druge stroje dobavlja takoj

Stanislaus Schmid,
Strass, Stmk.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.
Delniška glavnica in rezerve okroglo 95,000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

PODRUŽNICE v Splitu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.